

Uit de Europese mal. Europese hypes in de Nederlanden

Jaarcongres Werkgroep De Zeventiende Eeuw, zaterdag 29 augustus 2015

Locatie: Huize Heyendael, campus RU Nijmegen (Geert Groteplein-Noord 9)

In een tijd waarin (de betekenis van) Europa druk bediscussieerd wordt, vraagt het jaarcongres van de Werkgroep Zeventiende Eeuw aandacht voor vroege Europese hypes, modes en trends. In zeventiende-eeuws Europa volgden deze elkaar in rap tempo op. Petrarkistische sonnetten veroverden snel terrein tijdens de vroege zeventiende eeuw, encyclopedieën deden dat aan het eind van de eeuw. Vorsten overal in Europa namen de Habsburgse en Franse hofcultuur over, terwijl architectuur, iconografisch programma en politieke en economische ambitie van bijvoorbeeld het Amsterdamse stadhuis (1648-1655) duidelijk geënt zijn op vergelijkbare monsterprojecten elders in Europa. Het kansspel was net zo goed een Europese hype als de hang naar utopische initiatieven. Reizende en migrerende kunstenaars, kooplieden, wetenschappers en charlatans droegen bij aan de verspreiding van hypes.

Tijdens dit congres stellen wij drie vragen centraal: (1) waarom werden bepaalde personen, zaken, tradities of kunstvormen gedurende de lange zeventiende eeuw over heel Europa nagevolgd; (2) welke Europese hypes zijn afkomstig uit de Nederlanden en hoe vonden deze hun weg in Europa; en (3) hoe werden, andersom, Europese fenomenen toegeëigend door en in de Lage Landen? In een proces van navolging en toe-eigening vinden altijd adaptaties plaats, afhankelijk van de nieuwe (culturele, economische, politieke of religieuze) context.

We vragen nadrukkelijk aandacht voor het Europese karakter en de Europese implicaties van de hypes, steeds vanuit het perspectief van de Nederlanden: hoe Europees is de reikwijdte van een hype? Zorgen hypes binnen Europa voor eenheid of juist voor diversiteit? Duidt de navolging van een hype op het bestaan van een idee Europa of juist niet? Is er sprake van Europese toe-eigening van fenomenen die hun herkomst in andere werelddelen vinden? Welke mechanismen van symboliek en retorica spelen een rol in de processen van navolging en toe-eigening?

Congrescommissie: Raingard Esser (RUG), Nina Geerdink (RU), Jeroen Goudeau (RU), Johan Oosterman (RU), Dries Raeymaekers (RU)

Programma

10.00 uur **Ontvangst met koffie en thee**

10.30 uur **Opening door Judith Pollmann**

10.40-11.15 uur **Keynote lecture**

Raingard Esser – Bones across Borders. Trafficking Relics in the Seventeenth Century.

11.15-12.30 uur **Sessie 1: Het verre omarmd: muziek en beeldende kunst**

Voorzitter: Jeroen Goudeau

Menno Jonker – Ga uit mijn zon. Antieke wijsbegeerte tussen wijsheid en provocatie in Europa

Sven Molenaar – “La musique française, c’est moi”. De receptie van de melodieën van Jean-Baptiste Lully (1632-1687) in Antwerpen aan het einde van de zeventiende eeuw

Martijn Wijngaards – De Graaf van Rome is vermist!

12.30-13.15 uur **Lunch**

13.15-14.30 uur **Sessie 2: De roes van het vreemde: exotische fenomenen**

Voorzitter: Dries Raeymaekers

Ronny Spaans – The Hype for Exotics in the Poetry of Six van Chandelier

Myranda van den Hoogen – De Japanse Rock, het aristocratische stijlmiddel bij uitstek

Alan Moss – ‘Est! Est! Est!’: Nederlandse reizigers en de beste wijn van Italië

14.30-14.45 uur [Thee]

14.45-16.15 uur **Sessie 3: Wisselwerkingen voor het voetlicht: theater**

Voorzitter: Nina Geerdink

Helmer Helmers – De politiek van een middagje verkrachting en antropofagie. *Aran en Titus* in Europees perspectief

Olga van Marion – Het Nederlandse theater in Europese context (1)

Kim Jautze & Leonor Alvarez – Het Nederlandse theater in Europese context (2)

Frans Blom – Het Nederlandse theater in Europese context (3)

16.15-16.45 uur **Ledenvergadering**

16.45 uur **Borrel**

Deelname aan het congres is gratis voor leden van de werkgroep. Voor niet-leden bedragen de kosten 30 euro. Wie nog 10 euro bijlegt, is meteen lid van de werkgroep. Voor studenten en promovendi geldt een aangepast tarief van 10 euro voor congres en lidmaatschap in één.

Aanmelden kan door een mail te sturen naar Nina Geerdink, n.geerdink@let.ru.nl. De congreskosten kunnen voldaan worden door over te schrijven op rekening NL 39 ING B 000 4739223 van Werkgroep De Zeventiende Eeuw o.v.v. 'Congres 2015'.